

VIỆT NAM có những đóng góp đáng kể vào việc phát triển văn minh Kinh Dịch, nhờ vậy đã tồn tại hàng nghìn năm dưới những sức ép của thử thách thời đại. Có những đại diện xuất sắc của mình tham gia vào văn minh Kinh Dịch như Nguyễn Bình Khiêm, Lê Quý Đôn, Nguyễn Du, Phan Bội Châu, Ngô Tất Tố và nhiều người khác được kể đến trong công trình nghiên cứu. Trong xu hướng thế mạnh Thái Bình Dương, sau Nhật Bản và Trung Hoa, người ta đặt hy vọng nhiều vào điểm sáng Việt Nam. Bởi vì ở Việt Nam có những bằng chứng cho thấy trong suốt hàng nghìn năm lịch sử của mình, ưu thế triết học phương Đông luôn nổi trội trong hệ thống hành vi người Việt, chính vì vậy đã liên kết Đông Tây, phát huy sức mạnh tổng hợp thời đại, làm nên những thắng lợi kỳ vĩ trong nửa thế kỷ nay.

Tôi trộm nghĩ rằng **HỒ CHÍ MINH** chính là một đại diện xuất sắc của sự liên kết, sự tích hợp này. Rằng chúng ta không nghiên cứu Kinh Dịch thì không thể hiểu được tư tưởng Hồ Chí Minh. Chữ Thời trong tư tưởng Hồ Chí Minh có bóng dáng chữ Thời trong Kinh Dịch ?

CON NGƯỜI TÂM LINH chính là một hiện thực, nguồn gốc mọi sự sáng tạo của con người hành tinh. Các tác giả đã giới thiệu kết quả khám phá của khoa học thế giới về 7 cơ thể vô hình gắn bó với cơ thể vật lý của con người, và chứng tỏ sự hiện diện của các cơ thể vô hình ấy trong các hào âm dương của các quẻ của Văn Vương trong Kinh Dịch, thật là kỳ diệu. Chính sự phát hiện ra cơ chế tâm linh cất nghĩa cho ta thấy vì sao người xưa trong những điều kiện cụ thể của mình đã khám phá ra những quy luật huyền diệu mà ngày nay còn là sự bí mật đối với khoa học. Tôi tâm đắc với dự báo rằng cơ chế tâm linh sẽ có vai trò tạo ra sự phục hưng nghệ thuật thế kỷ sắp đến, cả ở Việt Nam.

Cơ chế tâm linh đã đi vào nghệ thuật Việt Nam tạo nên những hình tượng nghệ thuật bất hủ như Thánh Gióng, Mỵ Châu Trọng Thủy, Mỵ Nương Trương Chi, Thăng Long, Hồ Hoàn Kiếm, Phật Bà nghìn mắt, nghìn tay...

Trong khi đó thì văn học hiện đại chỉ còn lác đác đây đó một vài tác phẩm có bóng dáng tâm linh con người. Nhưng nếu ta có dịp trò chuyện với các nghệ sĩ tài năng, ta sẽ thấy họ kể đến những tình huống xuất thần không thể nào hiểu nổi trong quá trình sáng tác, những ngẫu hứng, những đam mê, những phiêu lưu cùng những tia chớp loé lên làm nên sự nghiệp. Và đó chính là những yếu tố tâm linh trong sáng tạo, chính nó làm nên cái hồn của tác phẩm, và cái cơ chế của nó hình như chưa bao giờ là đối tượng nghiên cứu của các nhà khoa học.

Trở về với cơ chế tâm linh chính là một hành trình văn học về nguồn, một cuộc về nguồn đầy hứa hẹn.

Thời gian gần đây, tôi có thử làm một cuộc phiêu lưu trong một tác phẩm đang soạn trên máy vi tính mang tên *Cuộc hành trình đi tìm mình*. Trong đó, trên cơ sở hiểu biết ít ỏi về Kinh Dịch, tôi thử khám phá cội nguồn các nhân vật và thế giới tâm linh cùng thế giới vật lý đã làm nên bản chất của họ, cuộc đời của họ. Đúng là một cuộc phiêu lưu vì tôi đã chịu nhiều thử thách, kể cả sự trừng phạt của chính thế giới tâm linh mà tôi mon men lần tới, có đôi khi do "nhìn bông hoa mà không thấy sự huyền bí của hoa" (Albert Einstein), đôi khi thiếu lòng tôn kính. Nhưng cũng chính các quẻ của Kinh Dịch đã giúp tôi vượt qua những thử thách đó, và những trang hiện ra trên màn hình tivi cũng đầy huyền bí như một thầy phù thủy hiện đại, cảm thấy lung linh cái gì đó mình chưa từng có trong cả quá trình sáng tạo mấy chục năm nay. Và cuộc gặp gỡ với tác phẩm *Tích hợp đa văn hoá Đông Tây, cho một chiến lược giáo dục tương lai* đã khuyến khích tôi rất nhiều. Vẫn là một cuộc phiêu lưu, bởi